

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรเก่าจะยึดครูเป็นศูนย์กลางการเรียน (teacher - centered) และครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด ครูไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือจับกลุ่มทำกิจกรรม ทำให้การเรียนการสอนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้แนวความคิดในการสอนในปัจจุบันจึงได้เปลี่ยนไป โดยให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (student - centered activities) มุ่งสร้างเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงจากการได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและเกิดเป็นการเรียนรู้ขึ้น ดังที่ สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2530 : 8) ได้กล่าวว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันมิได้มุ่งในด้านเนื้อหาแต่เพียงอย่างเดียว แต่มุ่งที่ความสามารถที่จะสื่อสารได้ ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมทางภาษาขึ้นในห้องเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าใจภาษาอย่างแท้จริง และยึดความมุ่งหมายของการสอนเป็นสำคัญ

แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นเน้นการใช้ภาษา (use) มากกว่าหลักการใช้ภาษา (usage) เน้นความสำคัญของความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (fluency) มากกว่าที่จะเน้นความถูกต้องแม่นยำ (accuracy) ทักษะที่ใช้มีลักษณะเป็นแบบทักษะสัมพันธ์ (integrated skills) และกิจกรรมที่ใช้เป็นลักษณะกลุ่มเพื่อน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการสื่อสารขึ้น (ปาริชาติ วัฒนกุล 2530 : 57) ดังนั้นเพื่อให้การสอนตามแนวนับบรรลุผลผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสามารถทางภาษาเพื่อการสื่อสาร นักภาษาศาสตร์หลายท่านได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสามารถทางภาษาเพื่อการสื่อสารดังนี้

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2530 : 3) ได้ให้ความหมายของความสามารถเพื่อการสื่อสารดังนี้

1. ความสามารถในการใช้ภาษาอย่างถูกต้องตามหลักภาษาศาสตร์หรือตามหลักไวยากรณ์ (linguistic or grammatical competence) คือความรู้เกี่ยวกับระบบเสียง (phonology)

คำศัพท์ (vocabulary) และไวยากรณ์ (grammar) รู้ว่าประโยคใดถูกผิดตามหลักไวยากรณ์ สามารถใช้และแก้ประโยคนั้น ๆ ให้ถูกต้องได้

2. ความสามารถทางสังคมภาษาศาสตร์ คือ ความสามารถที่จะใช้ภาษาอย่างถูกต้องตามระเบียบสังคม (sociolinguistic competence) คือ มีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งประกอบไปด้วยวัฒนธรรม สภาพสังคม บทบาทในสังคมของบุคคล โดยสามารถเลือกใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับบุคคลและโอกาสต่าง ๆ ได้

3. ความสามารถในการใช้ความสัมพันธ์ของข้อความ (discourse competence) คือ มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ระเบียบวิธีของความสัมพันธ์ระหว่างประโยค โดยใช้ความรู้ทางไวยากรณ์และความสามารถในการเชื่อมโยงความหมายทางภาษาให้เข้ากันได้อย่างถูกต้อง

4. ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (pragmatic competence or strategic competence) คือ มีความรู้เกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ตลอดจนการใช้กริยาท่าทาง สีหน้า และน้ำเสียงประกอบในการสื่อความหมาย

ไฮม์ (Hymes 1981 : 13-14) กล่าวว่าความสามารถในการสื่อความหมาย คือ ความสามารถที่จะใช้ภาษาหรือตีความภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในสภาพสิ่งแวดล้อมและสังคม เป็นความสามารถที่รู้ว่าเมื่อใดควรพูดและพูดอะไร กับใคร ที่ไหน เมื่อใด และลักษณะอย่างไรจึงเป็นการมองภาษาในแง่ของสังคมมากขึ้น

คาเนลี และ สเวน (Canale and Swain 1979 : 52 - 58) ได้กล่าวถึงความสามารถในการสื่อสารสอดคล้องกับ มันบี (Munby 1983 : 1-4) ดังนี้

1. ความรู้ทางไวยากรณ์ คำศัพท์ หน่วยคำ วากยสัมพันธ์ อรรถศาสตร์ และสัทศาสตร์
2. ความรู้ทางวัฒนธรรมและสังคม

นอกจากนี้ อรไท ชุ่มสาย ณ อยุธยา (2524 : 5) ได้สรุปสาระสำคัญของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ว่า ความสามารถในการสื่อความหมายจะเน้นทักษะในการสื่อความหมายขั้นพื้นฐาน กล่าวคือ ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อความหมายในสถานการณ์จริงและเน้นการสื่อความหมายให้ผู้อื่นได้เข้าใจโดยไม่ต้องคำนึงว่า ภาษาที่ผู้เรียนแสดงออกนั้นถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ทุกอย่างหรือไม่ แต่จะพูดเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจเท่านั้น

ฉะนั้นจึงกล่าวได้โดยสรุปว่า ความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการนำโครงสร้างทางไวยากรณ์ คำศัพท์ และรูปประโยคต่าง ๆ ไปใช้ในการสื่อสารกับผู้อื่น

ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสังคม

ในการสอนภาษาอังกฤษตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนี้ ลิทเติลวูด (Littlewood 1984) ได้เสนอแนวคิดของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ว่า เป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนสิ่งที่ตนได้รับกับสถานการณ์ที่ต้องสื่อสารได้ตอบจริง ๆ แม้ระหว่างผู้เรียนด้วยกันก็ตามที่กิจกรรมในการเรียนรู้จะเกี่ยวพันกับการใช้ภาษาในการสื่อสารโดยผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะและความรู้ในระหว่างการสื่อสารติดต่อกันโดยไม่รู้ตัว

นอกจากนี้ ชาวินญอง (Savignon 1983 : 9) ได้กล่าวถึงลักษณะการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารดังนี้

1. เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนแสดงออกทั้งในการส่งและรับสาร
2. เป็นการสื่อสารทั้งทางด้านการอ่าน เขียน ฟัง พูด หรือใช้สัญลักษณ์อื่น ๆ
3. เป็นการใช้ภาษาในสถานการณ์โดยที่ผู้ใช้เลือกรูปภาษาและส่วนที่ถูกต้อง

เหมาะสม

4. ความสามารถและการแสดงออกมีความสำคัญเท่ากัน
5. ระดับความสามารถในการใช้ภาษาขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์ ไม่มีกฎเกณฑ์ที่กำหนดแน่นอนเพียงเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งเพียงเกณฑ์เดียว

จากแนวคิดนี้ คณะกรรมการร่างหลักสูตรและสื่อการสอน พุทธศักราช 2521 จึงได้มีการจัดทำหนังสือชุด English Is Fun ขึ้นเพื่อสอนภาษาอังกฤษ ในระดับประถมศึกษา โดยยึดผู้เรียนและกิจกรรมเป็นศูนย์กลางในการสอน และถือหลักการใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ปริมาณเนื้อหาที่นักเรียนเรียนนั้นไม่สำคัญเท่ากับความสามารถในการใช้ภาษาที่นักเรียนมาได้จริงและมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ
2. ในการสอนนั้นถือว่านักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุด นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อฝึกและใช้ภาษา ครูมีหน้าที่ในการจัดกลุ่มและมอบหมายงานให้แก่กลุ่มทำ
3. การเรียนการสอนดำเนินไปโดยอาศัยกิจกรรมเป็นสื่อในการเรียน นักเรียนฝึกใช้ภาษาเพื่อค้นหาหรือประดิษฐ์สิ่งของ เพื่อสอบถามเรื่องราวที่ต้องการทราบหรือเพื่อแสดงความคิดเห็นในสถานการณ์ต่าง ๆ ครูมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้จัดกิจกรรม ผู้ให้คำอธิบายว่าในกิจกรรมนั้น ๆ นักเรียนจะต้องทำอะไรบ้างและเป็นผู้แนะในการฝึกภาษา
4. ความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนแสดงได้ด้วยการที่นักเรียนเข้าใจความ

หมายของภาษาและความสามารถในการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงที มิใช่
 เพียงแต่สามารถตอบคำถามในข้อสอบได้อย่างถูกต้องเท่านั้น (สายสวาท เกตุชาติ 2527 : 2 -
 3)

การเรียนการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารนั้นจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ขึ้นอยู่กับหลักการสอนหรือวิธีการสอนของครู กูเลีย เบิร์ท และ คราเชน (Dilay, Burt Krashen 1982 อ้างถึงใน กาญจนา ปราบพาล 2529 : 11) ได้กล่าวถึงเทคนิคการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่เกิดขึ้นจริงให้มากที่สุด
2. ในระยะเริ่มต้นของการสอนไม่ควรบังคับให้ผู้เรียนพูดถ้ายังไม่พร้อม
3. ใช้อุปกรณ์และสื่อช่วยสอนเพื่อให้ผู้เรียน เข้าใจง่ายขึ้น
4. คิดวิธีที่ทำให้ผู้เรียนเรียนแล้วไม่เครียด
5. สำหรับนักเรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ควรมีแบบฝึกหัดเกี่ยวกับไวยากรณ์ให้ทำบ้าง
6. ศึกษาความสนใจของผู้เรียนและแทรกความสนใจไว้ในบทเรียน
7. สร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนไม่อายเวลาทำผิด
8. ถ้าสอนการสนทนาควรสอนประโยคที่จะนำไปใช้ได้
9. ให้เข้าใจว่าผู้เรียนไม่สามารถเรียนรูปแบบต่าง ๆ ของภาษาได้พร้อมกัน บางรูปแบบผู้เรียนสามารถใช้ได้ก่อนรูปแบบอื่น
10. เวลาสอนไม่ควรใช้ภาษาแม่เป็นเทคนิคในการสอน

นอกจากนี้ สายสวาท เกตุชาติ (2527 : 2-3) ยังได้กล่าวถึงวิธีสอนตามแนวคิดใหม่ดังนี้

1. มุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้อย่างแท้จริงตั้งแต่ตั้งต้นในสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลอง
2. ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนแสดงออกโดยการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ การเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เฉพาะพฤติกรรม
3. การเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือในการฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษา
4. ส่งเสริมความสามารถในการแสดงออกและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
5. เน้นพัฒนาการทางภาษา

จากความคิดเห็นของนักภาษาศาสตร์เหล่านี้สรุปได้ว่า การสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนี้ เป็นการสอนที่เน้นการฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาโดยครูจะกำหนดสถานการณ์และจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกทักษะทางภาษาไปใช้ในสภาพชีวิตจริง ในการสอนจะไม่เน้นหลักไวยากรณ์แต่จะเน้นถึงความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษนี้ ดังนั้นจึงมีผู้ให้ความหมายของกิจกรรมไว้มากมายดังนี้

สุไร พงษ์ทองเจริญ (2526 : 224) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมไว้ว่า หมายถึงงานที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2517 : 11-12) ได้ให้ความหมายของคำว่า กิจกรรม หมายถึงสภาพการเรียนรู้ที่เด็กได้ทำด้วยความเต็มใจทั้งทางสังคมและทางกาย เพื่อเป็นการสนองความต้องการของเด็กให้บรรลุถึงจุดหมาย การจัดกิจกรรมควรอยู่บนพื้นฐานของความมั่นใจของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามความสามารถของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 97) ได้กล่าวว่ากิจกรรม คือ การที่ผู้เรียนปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้

จากความคิดเห็นสรุปได้ว่า กิจกรรม หมายถึง สภาพการณ์หรือการกระทำที่ครูจัดขึ้นเพื่อให้เด็กเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้ง่ายกว่าการสอนแบบธรรมดา ซึ่งจะมีผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และการกระทำเหล่านี้ผู้เรียนต้องทำด้วยความเต็มใจ

กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร

กิจกรรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเรียนการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร เพราะกิจกรรมจะเป็นสื่อที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น ตามสภาพที่เป็นจริงนักเรียนไทยส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้มีโอกาสพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนเท่าใดนัก ดังนั้นกิจกรรมทางภาษาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะทางภาษาได้เป็นอย่างดี ฮาเมอร์ (Harmer 1982 อ้างถึงใน สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ 2530 : 8) ได้ให้ความหมายของกิจกรรม

เพื่อการสื่อสารว่าหมายถึง กิจกรรมซึ่งผู้เรียนมีจุดประสงค์และมีความต้องการที่จะสื่อสารซึ่งเกิดจากผู้เรียนเองโดยแสดงออกทางเนื้อหา (content) มากกว่ารูปแบบทางภาษา (form) และสามารถเลือกใช้ภาษาแต่ละแบบได้อย่างถูกต้อง ในขณะที่ผู้เรียนกำลังแสดงออกทางภาษาเพื่อการสื่อสารอยู่นั้น ผู้สอนจะไม่ขัดจังหวะและจะปล่อยให้แสดงออกอย่างเสรี คือไม่กำหนดขอบเขตของข้อมูลที่จะนำมาใช้สื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ปรากฏทิพย์ นพรมภา (2529 : 93) ที่ว่า กิจกรรมเพื่อการสื่อสารนั้นมุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ได้ในชีวิตจริง ดังนั้นกิจกรรมจึงมุ่งเน้นให้แสดงออก หรือ สิ่งที่ผู้เรียนพยายามสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้มากกว่าที่จะมุ่งเน้นความถูกต้องของส่วนหรือโครงสร้างทางภาษา นอกจากนี้ มาร์โรว์ (Marrow 1981) ได้เสนอแนะว่ากิจกรรมเพื่อการสื่อสารนี้ควรจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียน ให้ผู้เรียนได้รู้ถึงประโยชน์ของการเรียนภาษา โดยเน้นความเข้าใจเรื่องทั้งหมดมากกว่าความสามารถในการแยกวิเคราะห์รายละเอียด ในการเรียนจะเน้นกิจกรรมที่เปิดโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้ที่ตนเอง ซึ่งผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และถ้าหากเกิดข้อขัดข้องในการปฏิบัติก็จะไม่ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนกำลังลองใช้ภาษาอยู่

ในการจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสารนี้สิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคือ

1. จัดให้มีเนื้อหาที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน
2. ขณะที่จัดจะต้องสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วมในกิจกรรม
3. จัดให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนข้อมูลที่ไม่รู้มาก่อนซึ่งกันและกัน
4. จัดให้มีกิจกรรมร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติโดยไม่มีการซักซ้อมมาก่อน
5. ให้ผู้เรียนเลือกเนื้อหาโดยยึดจุดประสงค์ของการสอนเป็นสำคัญ
6. จัดกิจกรรมที่เรียบง่ายทั้งในด้านการดำเนินงาน และการเตรียมกิจกรรม
7. จัดให้สอดคล้องกับวิชาที่สอน (สุภัทธา อักษรานุเคราะห์ 2530 : 9)

ลิทเติลวูด (Littlewood 1983 : 20-21) ได้แบ่งชนิดของกิจกรรมการสอนเพื่อการสื่อสารออกเป็น 2 ชนิดใหญ่คือ

1. Functional Communicative Activities คือ กิจกรรมที่ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่เรียนรู้อาจจะสื่อสารให้ผู้อื่นทราบอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นหน้าที่ของภาษาที่ใช้สื่อสารซึ่งกันและกัน ความสำเร็จของผู้เรียนขึ้นอยู่กับความสามารถในการสื่อสารในสถานการณ์ปัจจุบัน

2. Social Interaction Activities คือ กิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามบทบาททางสังคม โดยสมมติสถานการณ์ให้เหมือนกับชีวิตจริง

กิจกรรมทางภาษาถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินการสอนเพื่อการสื่อสารตามหลักสูตรใหม่นี้ สุไร พงษ์ทองเจริญ (2526 : 52) ได้กล่าวไว้ว่า แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) จะยึดกิจกรรมทางภาษาและผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการสอน การทำกิจกรรมจะทำให้เด็กคิดว่าตนกำลังเรียนอยู่ ขณะที่ทำกิจกรรมนั้นก็จะได้ฝึกใช้ภาษาจนสามารถใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว

กิจกรรมทางภาษา หมายถึง กิจกรรมที่นักเรียนได้กระทำโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาทักษะทางภาษาซึ่งจะออกมาในรูปของการกำหนดเป็นสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลองเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ตัวอย่างเช่น บทเรียนที่ 24 ของแบบเรียน English Is Fun Book II

ให้นักเรียนจับคู่สัมภาษณ์ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับเรื่องราวของนักเรียนเอง ทุกคนจะต้องตอบตามความเป็นจริง เมื่อสัมภาษณ์กันเป็นที่พอใจแล้วให้นักเรียนทุกคนรายงานต่อกลุ่ม และเขียนรายงานเรื่องของตัวเองส่งครู

Suwit : Dang, do you have any brothers ?

Dang : No, but I have sisters.

Suwit : How many sisters do you have ?

Dang : Two

Report Dang doesn't have any brothers. He has two sisters.

การนำกิจกรรมทางภาษามาประกอบการฝึกฝนทักษะทางภาษาอังกฤษจะทำให้ผู้เรียนมีความสนุกสนาน ซึ่งมีผลต่อการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังที่ คม ทองพูล (2518 : 12-19) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้เริ่มเรียน ครูควรนำกิจกรรมการเล่นมาใช้ในบทเรียนเพื่อไม่ให้เด็กเบื่อหน่ายและได้รับความรู้โดยไม่รู้ตัว ในเรื่องการนำกิจกรรมทางภาษาไปช่วยสอนภาษานี้ สุไร พงษ์ทองเจริญ (2526 : 52) กล่าวว่า กิจกรรมจะช่วยเร้าความสนใจและสอดคล้องกับบุคลิกของนักเรียนชั้นประถมศึกษา กล่าวคือ เด็กวัยประถมศึกษาชอบทำงานเป็นกลุ่มและชอบการแข่งขัน ดังนั้นการใช้กิจกรรมทางภาษาจะเป็นการเร้าความสนใจของเด็กได้มาก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของพวงเพ็ญ อินทรประวัตติ (2522 :

44) ที่ว่า ไม่ว่าจะเป็นการสอนเด็กเล็ก ๆ เด็กวัยรุ่น หรือผู้ใหญ่ ต่างพอใจในผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรม และเป็นการผ่อนคลายอารมณ์ได้ จึงเห็นได้ว่าการนำกิจกรรมมาเป็นหัวใจในการดำเนินการสอนนั้นก็ส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน เพราะเป็นเรื่องที่ใกล้กับตัวผู้เรียน ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของการเรียน ผู้เรียนได้มองเห็นว่าการเรียนมิใช่เพื่อหวังให้ผู้เรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาแต่อย่างใด แต่จะต้องมีความสามารถในการนำกฎเกณฑ์ทางภาษาไปใช้เพื่อการสื่อสารให้ได้ด้วย

ดังนั้นจึงกล่าวโดยสรุปว่า กิจกรรมทางภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นสำหรับการสอนภาษาตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร โดยครูจะต้องเป็นผู้จัดชั้นในรูปแบบของกิจกรรมทางภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ กันเพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกใช้ภาษาที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ กิจกรรมทางภาษานี้จะไม่เน้นในเรื่องตัวเนื้อหาของไวยากรณ์มากนัก แต่จะเน้นที่ความสามารถของนักเรียนในการนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้

กิธร แสงธนู และ กิด พงศ์หัต (2516 : 109) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการใช้กิจกรรมฝึกภาษาดังนี้

1. เพื่อเป็นการเร้าความสนใจให้นักเรียนอยากเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น
2. เพื่อช่วยย้ำสิ่งที่เรียนไปแล้วทั้งในด้านศัพท์ แบบประโยค และการออกเสียง
3. เพื่อช่วยขจัดจุดอ่อนในการใช้ภาษาของนักเรียนด้วยการนำสิ่งที่ เป็นปัญหาของนักเรียนมาฝึกซ้ำในรูปของการเล่น
4. เพื่อช่วยฝึกความฉับไวในการคิด การทำความเข้าใจ การปฏิบัติตนตามคำสั่ง และการใช้ภาษาอย่างอัตโนมัติ
5. เพื่อส่งเสริมทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษว่าเป็นวิชาที่สนุกสนาน และมีชีวิตชีวา

พัชรี ชินธรรมมิตร (2526 : 49-51) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการนำกิจกรรมกลุ่มมาใช้ในห้องเรียนภาษาดังนี้

1. เปิดโอกาสให้ทุกคนภายในชั้นเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ผู้เรียนมีความรู้สึกกระตือรือร้นเพราะต้องให้ความสนใจกับกิจกรรมภายในกลุ่ม มีแรงจูงใจ เพราะในแต่ละกลุ่มมีการแข่งขันกันเพื่อตอบหรือแก้ปัญหา ซึ่งทำให้ทุกคนมีความรู้สึกว่าได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของเจ้าของภาษานั้น

2. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นกล้าแสดงออกเป็นขั้นตอน
3. เป็นการช่วยผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติและเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพจริงในการปฏิบัติงานคือ ต้องการความร่วมมือ ร่วมใจของกลุ่ม เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นสอดคล้องไปในเป้าหมายเดียวกัน
4. เป็นการให้ข้อมูลเอกสารและวิธีดำเนินงานในสภาพที่เป็นจริงมาเสนอซึ่งเท่ากับเป็นการเตรียมตัวพื้นฐานให้ผู้เรียนได้รู้จักการใช้ภาษาในสภาพที่เป็นจริง มิใช่อ่านจากตำราเรียนที่พิมพ์ตัวหนา ตัวเอน เพื่อชี้แนะประโยค หรือคำศัพท์ให้ผู้เรียนเท่านั้น
5. ทำให้ผู้เรียนสามารถประเมินการแสดงออกและความรู้ความสามารถของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

สำหรับในคํานงานวิจัย ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมประกอบการเรียนภาษาไว้หลายคนเช่น พินเตอร์ (Pinter 1977 : 710) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำที่สอนโดยใช้เกมและโดยใช้คำราผลการทดลองปรากฏว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดของกลุ่มที่เรียนโดยใช้เกมสูงกว่ากลุ่มที่ใช้คำราหึงชายและหญิง และกลุ่มที่ใช้เกมมีความคงทนในการจำสูงกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แน่งน้อย เพียรสุขสวัสดิ์ (2526 : 43) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบใช้เกมสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบธรรมดา นอกจากนี้ อักษร รุ่งมณี (2524 : 90-92) และ กรรณิกา อุ่นแจ่ม (2529 : 119-123) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ซึ่งได้ผลการวิจัยสอดคล้องกันว่า การใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการอ่านสูงขึ้น และ กรรณิกา อุ่นแจ่ม ยังได้พบอีกว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่รู้สึกพอใจในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านให้กับนักเรียน และเห็นว่ากิจกรรมเสริมทักษะการอ่านที่จัดขึ้นนี้มีประโยชน์ต่อนักเรียนมาก

การเขียนภาษาอังกฤษ

การเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่มีความซับซ้อนมากกว่าทักษะอื่น ๆ เพราะการเขียนจะต้องอาศัยความรู้และข้อมูลจากทักษะฟัง พูด และอ่าน โดยผู้เขียนจะต้องมีความรู้ความสามารถมากพอจึงจะสามารถถ่ายทอดความคิดของตนให้ออกมาเป็นภาษาเขียนที่ตรงกับความต้องการของตน ดังนั้นการฝึกให้นักเรียนเป็นผู้มีความสามารถทางคํานการเขียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ใ้มีนักภาษา

ศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้ให้ความหมายของการเขียนไว้มากมายดังนี้

ลาโด (Lado 1977 : 143) กล่าวว่า การเขียนคือการสื่อความหมายด้วยตัวอักษรของภาษาซึ่งเป็นที่เข้าใจกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน การเขียนเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเขียนตัวอักษรโดยไม่ทราบความหมายไม่นับว่าเป็นการเขียน เพราะเป็นเพียงการจารึกตัวอักษรลงบนสิ่งหนึ่งสิ่งใดเท่านั้น การเขียนจะต้องเป็นการใช้ตัวอักษรอย่างมีความหมาย ใช้วิธีเรียบเรียงข้อความตามลักษณะโครงสร้างภาษาที่ใช้ ใช้แบบฟอร์มของการเขียนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเขียนนั้น ๆ ตลอดจนใช้ด้วยคำสำนวนอย่างถูกต้อง

ฟินอคชิอาโรและโบโนโม (Finocchiaro and Bonomo 1973 : 130) กล่าวว่า การเขียนคือ ความคิดที่แสดงออกในลักษณะของตัวอักษร นักเรียนจะแสดงสิ่งที่มีอยู่ในใจ ความคิด ประสบการณ์ และอารมณ์ออกมากับตัวอักษรเหล่านั้น

ศิธร แสงธนู และคึก พงศ์หัต (2516 : 62) กล่าวว่า การเขียน ตามความหมายที่แท้จริง ได้แก่ การที่นักเรียนสามารถถ่ายทอดความคิดของตนออกมาเป็นภาษาเขียนและเขียนได้ถูกต้องทั้งในด้านกลไก (ได้แก่ สัดส่วนตัวอักษร การสะกดตัว การใช้เครื่องหมายวรรคตอน แบบแผน) การใช้คำศัพท์ โครงสร้างตามภาษานิยมของเจ้าของภาษา

ฐปะนิย์ นาคทรพรพ และ ประภาศรี สีหอำไพ (2519 : 92) กล่าวว่า การเขียนคือการแสดงความคิดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ผู้อื่นอ่าน และเข้าใจความคิดของผู้เขียน

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรรัย (2522 : 116-119) กล่าวถึง การสอนทักษะการเขียนไว้ดังนี้ ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่มีความสลับซับซ้อนมากกว่าทักษะการใช้ภาษาอื่น ๆ นักเรียนจะเขียนได้ดีก็ต่อเมื่อได้ฟังมาก อ่านมาก มีประสบการณ์กว้างขวาง นอกจากนั้นยังปรากฏว่านักเรียนที่เขียนได้ดีมักเป็นผู้มีทักษะการพูดดี ความรู้ทางหลักภาษาก็เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถใช้ด้วยคำได้อย่างเหมาะสม และสามารถเรียบเรียงประโยคได้อย่างสละสลวย การสอนทักษะการเขียนควรคำนึงอยู่เสมอว่า จะต้องสอนให้สัมพันธ์กับทักษะการใช้ภาษาอื่น ๆ

วาสนา โกวิทยา (2525 : 210) กล่าวว่า การเขียนคือการแสวงหาความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการของผู้ส่งสารออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้เขียนย่อมมีเจตนาและข้อคิดเห็นในการเขียน ซึ่งผู้อ่านควรวิเคราะห์เรื่อง ค้นหาคำเจตนาและข้อคิดเห็นเหล่านั้นจึงจะ

สามารถรับสารจากผู้เขียนได้

จากคำจำกัดความนี้จะเห็นได้ว่า การเขียนคือการถ่ายทอดความคิด ความรู้ที่มีอยู่ออกมาเป็นตัวอักษรเพื่อให้ผู้อื่นอ่าน สิ่งที่เขียนจะต้องมีความหมายจึงจะสื่อความหมายให้ผู้อื่นอ่านเข้าใจได้ การที่ผู้เขียนจะเขียนสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้เขียนจะต้องอาศัยความรู้ในด้านไวยากรณ์ คำศัพท์ และเลือกใช้คำที่เหมาะสมด้วย

ขั้นตอนการเขียน

ทักษะการเขียนเป็นทักษะสุดท้ายและเป็นทักษะที่ยากที่สุดเพราะเป็นการแสดงออก (production) ในอดีตผู้สอนจะสนใจเฉพาะความสามารถในการใช้ไวยากรณ์ ฝึกให้นักเรียนได้ลอกคำ หรือประโยคต่าง ๆ ที่ครูกำหนดให้ การสอนจะเน้นการเขียนแบบเติมคำ แปรจากภาษาหนึ่งเป็นภาษาหนึ่ง ศิธร แสงธนู และ กิติ พงศ์ทัต (2516 : 67) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นในการสอนเขียน (Steps for Teaching Writing) ดังนี้

1. ครูทบทวนการสะกดตัวคำยาก นักเรียนสะกดตัวปากเปล่าแล้วเขียนบนกระดาน
2. ครูให้ cues นักเรียนเขียนประโยคลงสมุด
3. นักเรียนเขียนประโยคบนกระดานคำ ครูหรือนักเรียนแก้ไขข้อผิด
4. ครูให้การบ้านทั้ง Reading Comprehension และ Grammar Drill (ที่ฝึกปากเปล่าไปแล้ว)

วาเลตต์ และ ดิซิค (Valette and Disick 1972 : 161-180) ได้กล่าวถึงระดับขั้นการเขียนจากง่ายไปหายาก 5 ระดับดังนี้

1. ขั้นทักษะที่เป็นกลไก ในระดับนี้นักเรียนแสดงความสามารถในการเขียนโดยการลอกข้อความ การสะกดคำจากความจำการเขียนประโยคเทียบแทน
2. ขั้นความรู้ นักเรียนสามารถเขียนประโยคได้ถูกต้อง ใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง สามารถเขียนตามคำบอกและสามารถเขียนตอบคำถามที่เรียนมาและสามารถเขียนตอบคำถามที่เรียนมาแล้วได้
3. ขั้นถ่ายโยง นักเรียนสามารถถ่ายโยงความรู้ที่เรียนแล้วไปใช้ได้ สถานการณ์ใหม่ เช่น สามารถรวมข้อความเป็นประโยคใหม่ เรียงลำดับข้อความใหม่และสามารถเขียนเรียงความตามแนวทางที่กำหนดให้

4. **ขั้นสื่อสาร** นักเรียนสามารถเขียนแสดงความรู้สึกนึกคิด เช่น เขียนเรื่องต่าง ๆ ตามความนึกคิดของตนเอง เขียนจดหมายถึงเพื่อน และสามารถเขียนเรียงความตามหัวข้อเรื่องที่กำหนดให้

5. **ขั้นวิพากษ์วิจารณ์** นักเรียนสามารถใช้สำนวนโวหารให้เหมาะสมกับเรื่อง จุดประสงค์ และระดับของผู้อ่าน สามารถเขียนในรูปแบบการเขียนต่าง ๆ เช่น จดหมาย เรื่องสั้น รายงาน เขียนวิพากษ์วิจารณ์ ฯลฯ

ริเวอร์ส (Rivers 1978 : 245-255 อ้างถึงใน พรทิพย์ ตั้งไชยวรงค์ 2527 : 11) กล่าวว่า ในการให้ผู้เรียนสามารถเขียนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศได้นั้น ต้องได้รับการฝึกที่เป็นระบบโดยผ่านขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอน

1. **Copying** เป็นการลอกแบบโดยครูเขียนข้อความบนกระดานให้นักเรียนคัดลอกลงสมุดหรือให้ลอกจากหนังสือก็ได้เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยกับประโยค ตัวหนังสือ โครงสร้างของประโยค และเครื่องหมายวรรคตอน

2. **Reproduction** นักเรียนจะหัดเขียนด้วยตัวเองมากขึ้นจากการเขียนจากสิ่งที่เขาจำได้ จากเรื่องที่อ่าน เขียนตามคำบอก เป็นต้น

3. **Recombination** นักเรียนจะนำประโยคที่เคยเรียนมาทั้งการฟังและการอ่าน หรือประโยคที่เคยคัดลอก เคยจำมาแล้วนั้นแต่มีความซับซ้อนมากขึ้นในด้านรูปแบบของโครงสร้างต่าง ๆ นำมาเปลี่ยนแปลงคำบางคำและนำมาใช้ให้เหมาะสมกับเรื่อง

4. **Guided Writing** นักเรียนมีอิสระในการเลือกใช้คำและโครงสร้าง ไวยากรณ์ ในขั้นนี้นักเรียนสามารถย่อความได้ ทำ Dicto-comp ได้ แต่ครูยังคงควบคุมให้คำแนะนำนักเรียนที่มีปัญหา

5. **Composition** นักเรียนมีอิสระมากขึ้นในการเขียน รู้จักทำเค้าโครงเรื่องเอง และเขียนเรื่องราวได้เอง ครูทำหน้าที่ตรวจแก้ไข

ประสิทธิ์ ภาพลักษณ์ (2518 : 6-7) จัดลำดับขั้นตอนในการเขียน 5 ขั้นตอน

1. **ขั้นเสาะหาเนื้อเรื่อง** คือ การหาเรื่องที่เหมาะสมมาบรรจุลงในงานเขียน เนื้อเรื่องอาจได้มาจากบทเรียน จากความรู้รอบตัว จากหนังสือที่อ่าน จากประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม การศึกษาด้วยตนเอง เป็นต้น

2. **ขั้นตระเตรียมและจัดระเบียบความคิด** คือ การวางแผนเรื่องหรือโครงเรื่องเป็น

ประเด็น ๑ แต่ละประเด็นต้องรู้จักวิธีเลือกสรรหาเนื้อเรื่องและข้อคิดข้อมูลต่าง ๆ มาบรรจุได้พอดี การจัดลำดับความคิดต้องเป็นขั้นตอน

3. ชั้นแสดงออก คือ การลงมือเขียน การเขียนต้องระลึกถึงหลักเกณฑ์การใช้ภาษา เขียนด้วยความพิถีพิถัน เลือกใช้คำพูดที่เด่นชัดและชัดเจน

4. ชั้นตรวจทาน เป็นการวิเคราะห์แก้ไขงานเขียนของเรา

5. ชั้นปรุ้งแต่ง ในชั้นนี้เฟื่องเสียงความประณีต สะอาด และมีระเบียบ โดยลอกจากต้นฉบับที่ร่างไว้ เขียนให้ชัดเจนเมื่อเขียนเสร็จทั้งไว้สักระยะหนึ่งแล้วอ่านทบทวนข้อผิดพลาดแก้ไขให้เรียบร้อยเป็นครั้งสุดท้าย

สุไร พงษ์ทองเจริญ (2520 : 132) เรียงลำดับการฝึกทักษะการเขียนดังนี้

1. สำหรับผู้เริ่มเรียน ให้เขียนทุกอย่างตามที่ครูกำหนดให้ (Controlled Writing) เพื่อกันไม่ให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่ผิด ผู้เรียนสามารถเขียนได้เองถ้าหากได้รับการฝึกทักษะการฟัง การพูด และการอ่านมาแล้ว

2. สำหรับผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษมากพอประมาณ ครูแนะส่วนที่จะเขียนให้พอประมาณ เช่น คำศัพท์ รูปแบบของประโยคที่จะต้องเขียน รวมทั้งแนวความคิดและวิธีดำเนินเรื่องแล้วจึงให้นักเรียนเขียนเอง (Guided Writing)

3. สำหรับผู้เรียนที่รู้ภาษาอังกฤษดีแล้วให้เขียนเองโดยครูไม่ต้องช่วย (Free Composition) เป็นการเขียนเพื่อแสดงความสามารถของผู้เรียนเอง และแสดงความคิดเห็น ความคิดริเริ่ม รวมทั้งลีลาในการเขียนด้วย

การเขียนเพื่อการสื่อสาร

การเขียนเพื่อการสื่อสาร คือ การเขียนเพื่อถ่ายทอดความคิดของตนให้ผู้อื่นทราบ สิ่งที่ผู้เขียนเขียนนั้นจะต้องสามารถสื่อความหมายได้ ถึงแม้ว่าผู้เขียนจะคิดว่าตนเองเขียนได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ แต่ถ้าหากไม่สามารถสื่อความหมายได้ก็ไม่ถือว่าเป็นผู้มีทักษะในการเขียนเพื่อการสื่อสาร

ในการสอนเขียนเพื่อการสื่อสารนี้ ปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ (Murray 1980 : อ้างถึงใน สุเบคา ปาทาน 25299 : 12) เนื้อหาที่จะนำมาเขียนจะต้องเป็นเรื่องที่นักเรียนสามารถฝึกใช้ภาษาได้ตามสถานการณ์ที่คล้ายกับชีวิตจริง สถานการณ์จะ

ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความจำเป็นที่จะต้องสื่อความหมายกับบุคคลอื่นซึ่งจะทำให้โดยน้ากิจกรรมต่าง ๆ มาช่วยในการเรียนการสอน เช่นการทำงานเป็นคู่ (Pair work) และการทำงานเป็นกลุ่ม (Group work) ทั้งนี้เพื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนได้ฝึกใช้ภาษาให้คล่องก่อนที่จะลงมือเขียนจริงด้วยตนเอง (Kelly 1984 : 88) ดังนั้นลักษณะของเนื้อหาที่สอนจึงควรเป็นสถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันที่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาตามความสามารถของตน เช่น การเขียนบรรยายสถานการณ์หรือเล่าเรื่องต่าง ๆ การเขียนรายงาน การเขียนบทสัมภาษณ์ การกรอกแบบฟอร์มชนิดต่าง ๆ การเขียนบันทึกประจำวัน แทนการเขียนเติมคำลงในช่องว่างให้สมบูรณ์ การแต่งประโยคจากคำศัพท์ที่กำหนดให้ การเขียนนิทานตั้งแต่ก่อน สมบูรณ์ วิชาวิบูล (2528 : 8) ได้กล่าวถึงแนวการสอนเขียนเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

1. การเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner Centered Approach)
2. เน้นการสอนด้วยการเรียบเรียงความคิดให้เป็นหน่วยของภาษาในการสื่อสารซึ่งเป็นที่ยอมรับ
3. วิธีสอนเน้นกิจกรรมเพื่อสื่อความหมายและการใช้ภาษาในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการเขียนเพื่อการสื่อสาร

สำหรับในด้านขั้นตอนการฝึกเขียนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนี้จะไม่เน้นการให้นักเรียนลอกคำหรือประโยคตั้งแต่ก่อน แต่จะเน้นในด้านการนำกิจกรรมต่าง ๆ มาช่วยในการฝึกเขียน หรือกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนเขียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

จอห์นสัน และ มอร์โรว์ (Johnson and Morrow 1981 : 72) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการเขียนเพื่อการสื่อสารดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายของการเขียนว่าต้องการให้ผู้เขียนมีความสามารถหรือบรรลุจุดประสงค์ใดเมื่อเขียนเสร็จแล้ว
2. ดำเนินการสอน ผู้สอนจะใช้สื่อหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ มาช่วยในการสอน โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนเขียน
3. ลงมือเขียนในสิ่งที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ในขั้นแรก อาจใช้วิธีเขียนแบบกำหนดขอบข่ายให้ แต่สำหรับในขั้นสุดท้ายอาจให้นักเรียนเขียนเองโดยอิสระ

4. การถ่ายโอน เป็นการนำความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วไปเขียนใหม่ที่คล้ายกับเรื่องเดิมหรือเขียนเรื่องใหม่ได้

คิสเนอร์ และ แมนเดล (Kirszner and Mandell 1984 : 2) และวินเซอร์โรวและเมอร์เลย์ (Winterowd and Murray 1985 : 2-6) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ในการฝึกเขียนนี้ประกอบด้วยขั้นตอนใหญ่ ๆ 3 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นก่อนเรียน (Prewriting) เป็นการรวมความคิดจากการถามตนเอง ถามผู้อื่น และทำเป็นรายการที่จะต้องเขียนออกมา

2. ขั้นเขียน (Writing) เป็นการเรียบเรียงข้อมูลที่ได้มา โดยจัดให้เป็นไปตามขั้นตอนที่เราต้องการ อาจเขียนร่างไว้ก่อนแล้วเพื่อให้ได้ใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง

3. ขั้นทบทวน (Revising) คือ การทบทวนความคิด โดยการอ่านใหม่อีกครั้งเพื่อแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ หรือ เรียบเรียงสิ่งที่เขียนให้สละสลวยมากยิ่งขึ้น

กินดิลีน (Kindilien 1982 : 15-16) ได้เสนอขั้นตอนการเขียนเรียงความ 4 ขั้นตอนคือ

1. คิด (Think) คือ การรวบรวมความคิดและขอบเขตของข้อมูลที่จะเขียน

2. วางแผน (Plan) คือ การเรียบเรียงความคิดทั้งหลายตามลำดับขั้นตอนก่อนหลัง

3. เขียน (Write) คือ การนำข้อความที่ได้เรียบเรียงไว้มาเข้าเป็นประโยคเนื้อเรื่อง โดยไม่ต้องคำนึงว่าถูกหลักไวยากรณ์หรือไม่

4. ทบทวน (Revise) เป็นการตรวจสอบข้อความที่เขียนว่าถูกหลักไวยากรณ์หรือไม่ ถ้าพบข้อผิดพลาดก็แก้ไข

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2530 : 79-80) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเขียน โดยแบ่งเป็น 3 ระยะคือ

1. กิจกรรมก่อนการเขียน (pre - writing activities) เป็นการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเขียนและปูพื้นความรู้ในเรื่องที่จะเขียนโดยอาจทบทวนความรู้เกี่ยวกับกลไกทางการเขียน

2. กิจกรรมระหว่างการเขียน (while - writing activities) เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้ฝึกทักษะในขณะที่เขียนเรื่อง ซึ่งอาจจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น นำบัตรเชิญลักษณะต่าง ๆ มาเป็นแบบในการเขียนตาม เป็นต้น

3. กิจกรรมหลังการเขียน (post - writing activities) โดยผู้เรียนพยายามใช้ทักษะเขียนสัมพันธ์กับทักษะอื่น คือ นำเรื่องที่เขียนมาอ่านให้เพื่อนในชั้นฟัง นำมาถามคำถาม เขียนบทสนทนา แสดงบทบาทสมมติ หรือนำมาอภิปรายแสดงความคิดเห็น ตลอดจนวิจารณ์ข้อเขียนนั้น ๆ ในเชิงความถูกต้องในการสื่อความ ตลอดจนการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสม เป็นต้น

กิจกรรมการสอนเขียนตามแนวการเขียนเพื่อการสื่อสาร

การสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนจะประสบความสำเร็จได้ถ้าครูนำกิจกรรมมาใช้ในชั้นเรียน ดังนั้นในการสอนเขียนจึงได้มีผู้แนะกิจกรรมการสอนเขียนไว้หลายท่านดังนี้

สุไร พงษ์ทองเจริญ (2520 : 133-137) ได้เสนอกิจกรรมการสอนเขียนไว้ดังนี้คือ

1. การเขียนเพื่อฝึกหัดสิ่งที่เรียนไปแล้ว

1.1 ด้านไวยากรณ์ ให้เขียนตามแบบฝึกหัดที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว เช่น ฝึกจากตารางเทียบแทน การเปลี่ยนรูปประโยค การใช้สถานการณ์ และการขยายประโยค

1.2 ด้านคำศัพท์ ทำแบบฝึกหัดเพื่อใช้คำศัพท์ที่เรียนไปแล้วด้วยวิธีหาคำที่มีความหมายตรงกัน ตรงกันข้าม การให้คำจำกัดความ ถอดความ และวิธีใช้คำเหล่านั้นในประโยค

1.3 แบบฝึกหัดตามบทอ่านที่ทำไปแล้วในเรื่องให้เขียนตอบสั้น ๆ หรือเขียนสรุปเรื่อง หรือให้เขียนเรื่องใหม่แต่เปลี่ยนแบบบทอ่าน หรืออาจจะใช้วิธีเติมคำในช่องว่างให้ไต่ใจความตามเรื่องที่ตนอ่านไปแล้ว

2. เขียนบทสนทนา

2.1 คือบทสนทนา เขียนขยายเติมบทสนทนา

2.2 แปลงเรื่องเล่าเป็นบทสนทนาหรือแปลงบทสนทนาเป็นเรื่องเล่า

2.3 เขียนบทสนทนาจากคำที่กำหนดให้หรือเขียนบทสนทนาใหม่โดยใช้การถอด

ความ

3. เขียนตามคำบอก มีวิธีการดังนี้

3.1 เลือกเรื่องที่นักเรียนสนใจ

3.2 เล่าเรื่องที่จะอ่านให้นักเรียนฟัง

3.3 อธิบายคำศัพท์ยากหรือเครื่องหมายวรรคตอนที่ใช้ในบทนั้น

3.4 อ่านคำด้วยสำเนียงปกติและความเร็วในอัตราธรรมดา ให้นักเรียนฟังโดย

ไม่ต้องเขียน

3.5 อ่านอีกครั้งโดยหยุดตามหลักของจังหวะหยุดหายใจ และเสียงขึ้นลงตามหลัก

3.6 อ่านทบทวนด้วยสำเนียงปกติ เพื่อให้นักเรียนแก้ไขคำที่ฟังผิด

3.7 การตรวจแก้

4. การบรรยายภาพหรือสิ่งของ โดยครูหาภาพมาให้นักเรียน 1 รูป แล้วให้นักเรียนเขียนบรรยายสิ่งที่คนเห็นให้จบภายใน 10 ประโยค ก่อนลงมือเขียนครูต้องช่วยแนะนำคำศัพท์ ประโยค และความคิดที่สามารถจะนำมาช่วยในงานเขียนได้

5. การเขียนเรียงความ ครูจะหาเรื่องหรือแต่งเรื่องขึ้นมา 1 เรื่อง ถ้าคิดว่าจะมีปัญหาเรื่องคำศัพท์และรูปประโยคครูจะต้องสอนไว้ด้วย ต่อจากนั้นครูจึงคิดภาพ อธิบายพร้อมทั้งซักถามเนื้อเรื่องจากรูปภาพแล้วจึงให้นักเรียนพูดประโยคที่ถูกต้องซ้ำ ๆ เพื่อให้นักเรียนจำประโยคนั้นไปเขียน หรือครูอาจใช้วิธีตั้งคำถามจากเรื่องที่เล่าก็ได้ เมื่อนักเรียนได้รับการฝึกฝนจนแม่นยำแล้วจึงลงมือเขียน

6. การเขียนจดหมาย เป็นรูปหนึ่งของความเรียงที่มีฟอร์มบังคับ ดังนั้นในการสอนจึงเหมือนกับการสอนเขียนเรียงความทุกประการ

ไรเมส์ (Raimes 1983 อ้างถึงใน พิศรวัลย์ โกวิทวที 2531) ได้เสนอเทคนิคการสอนทักษะการเขียนไว้หลายประการดังนี้

1. Techniques in using pictures คือ การนำภาพมาเป็นสื่อช่วยในการเขียน ซึ่งมีวิธีสอนหลายวิธีเช่น

- ให้นักเรียนจับคู่กันหรือจัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แจกภาพที่ไม่เหมือนกันให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ๆ ละ 1 ภาพ เขียนบรรยายภาพ จากนั้นก็ให้เปลี่ยนกันอ่าน

- ให้นักเรียนหาภาพมาเองตามความสนใจของนักเรียน เช่น ภาพเกี่ยวกับครอบครัว งานอดิเรก ภาพโฆษณา แล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องจากภาพที่ตนเองสนใจเหล่านั้น

- ให้นักเรียนเขียนบรรยายภาพจากภาพหลาย ๆ ภาพที่แสดงเหตุการณ์ต่อเนื่อง

2. Techniques in using diagrams, tables, graphs, and charts เป็นการเขียนที่อาศัยข้อมูลจากแผนภูมิ กราฟ หรือ ตารางต่าง ๆ

CHART

<u>Member of the Family</u>	<u>Job</u>
Father	looks after the plants
Mother	cooks dinner
Ann	cleans the house
Bill	makes the beds

3. Techniques in using readings นำข้อมูลที่ได้จากการอ่านนิทาน หนังสือพิมพ์ นิตยสารต่าง ๆ เป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดและเขียนเรียงความ ตัวอย่างเช่น ใช้เทคนิคการอ่านเพื่อนำไปสู่การเขียน ครูจะจัดกิจกรรมโดยมอบหมายงานให้นักเรียนกลับไปอ่านที่บ้าน อาจเป็นนิทานหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจ หรือสรุปเรื่องราวที่ได้อ่านอย่างสั้น ๆ เป็นต้น

4. Techniques in using all language skills นักเรียนจะเริ่มจากการพูดกับครูหรือเพื่อนกันเอง ซึ่งนักเรียนจะพูดโต้ตอบได้ต้องอาศัยทักษะการฟังแล้วโต้ตอบออกมาเป็นการเขียน เพื่อให้ผู้อ่านได้อ่านในสิ่งที่เราได้ยินมา

ตัวอย่างเช่น : นักเรียนคนที่ 1 พูดให้นักเรียนคนที่ 2 ฟัง

นักเรียนคนที่ 2 เขียน

นักเรียนคนที่ 3 อ่านสิ่งที่นักเรียนคนที่ 2 เขียน

นักเรียนคนที่ 1 ตรวจสอบว่านักเรียนคนที่ 2 และ 3 เข้าใจหรือไม่

เทคนิคนี้จะเป็นการใช้ทักษะทั้ง 4 อย่างผสมกลมกลืนกัน

5. Techniques in teaching practical writing ลักษณะของเนื้อเรื่องที่จะเขียนเป็นเรื่องที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การกรอกแบบฟอร์ม การเขียนจดหมาย เขียนบัตรเชิญ ตัวอย่างการกรอกแบบฟอร์ม :

ให้นักเรียนกรอกข้อความลงในแบบฟอร์มดังต่อไปนี้

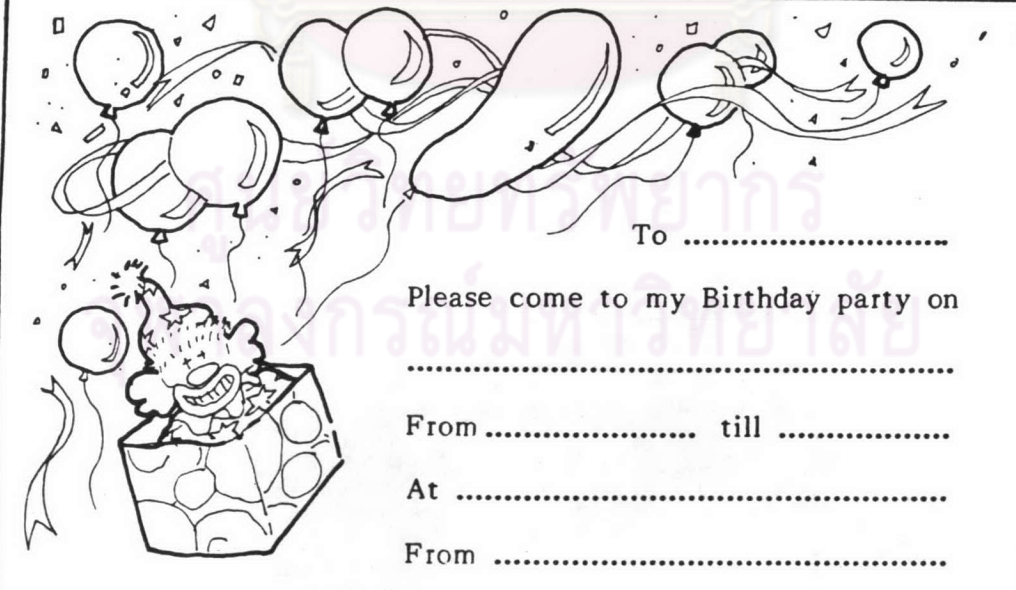
3. ให้นักเรียนทำ Birthday Chart โดยให้นักเรียนร้องเพลง Happy Birthday
เมื่อถึงวันเกิดของเพื่อนและให้เจ้าของวันเกิดเขียนบัตรเชิญ

Make a class birthday chart. Listen to your teacher and the people in your class.

Jan	Feb	Mar	Apr	May	June
July	Aug	Sept	Oct	Nov	Dec

WRITE AND READ

1. Read this invitation to a birthday party.
2. Write an invitation to your birthday party.

To

Please come to my Birthday party on
.....

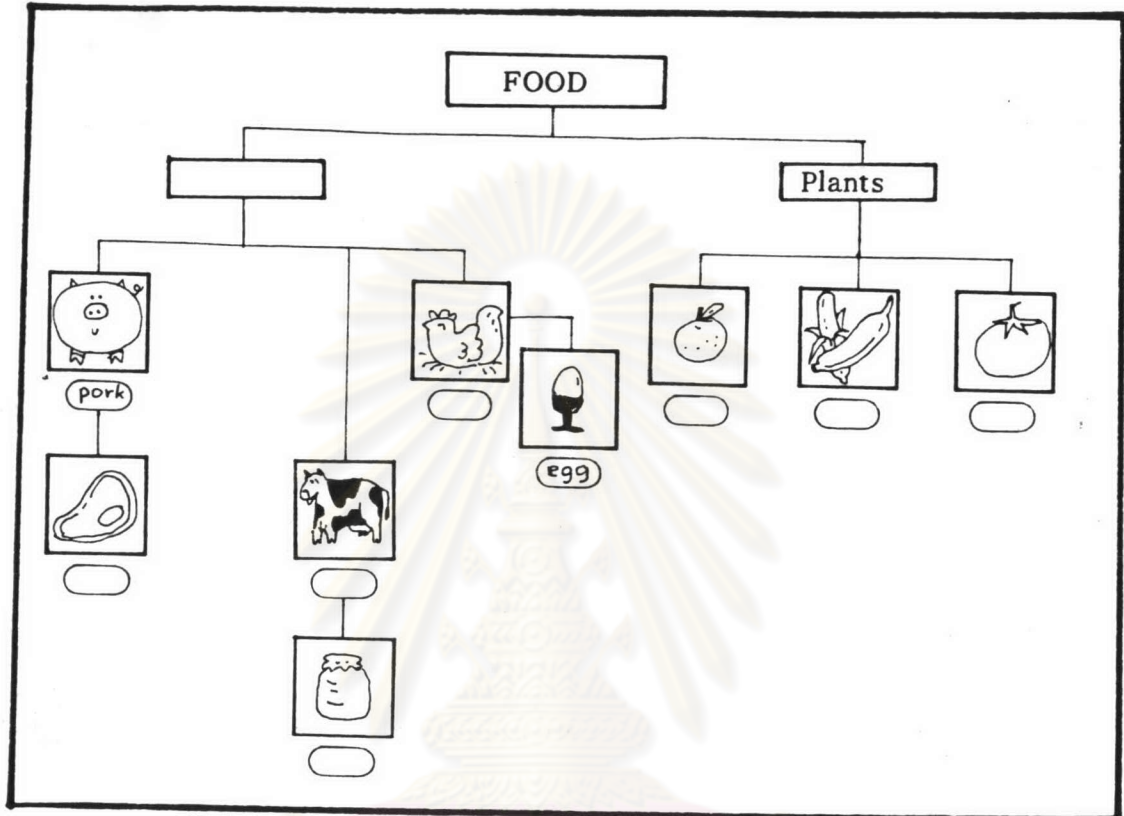
From till

At

From

4. เติมคำภาษาอังกฤษ โดยครูจะแจกแผนภูมิอาหารให้กับนักเรียนแล้วให้นักเรียน
เติมคำศัพท์ตามภาพนั้น ๆ

ตัวอย่าง :

จากการศึกษารายละเอียดของขั้นตอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ นั้น ผู้วิจัยได้ดัดแปลง
มาเป็นเทคนิคที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับนี้ โดยแบ่งเป็น 5 ประเภท คือ

1. การเขียนรายการสิ่งของต่าง ๆ (LIST)

ตัวอย่าง :

- ให้นักเรียนดูภาพรายการสินค้าต่าง ๆ ในหนังสือนิตยสารที่กำหนดให้
- เขียนรายการสินค้าที่ต้องการจะซื้อ พร้อมทั้งราคาของสินค้านั้น ๆ
- รวบรวมราคาสินค้าที่นักเรียนต้องการซื้อทั้งหมด

MUSIC

1. A radio 1,320 Bht.
2. A record 570 Bht.

SPORTS

3. Football boots 320 Bht.
4. A tennis racket 430 Bht.

BOOKS

5. An encyclopaedia 280 Bht.
6. A dictionary 95 Bht.

TOYS

7. Doll 67 Bht.

GAMES

8. A game of Monopoly 125 Bht.
9. A game of Scrabble 234 Bht.

	You		Your friend	
	present	price	present	price
Music				
Sports				
Books				
Games				
Toys				
	TOTAL			

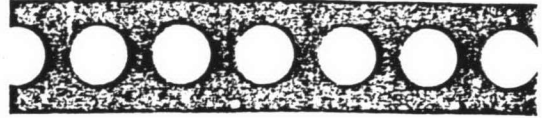
2. การเขียนบันทึกประจำวัน

ตัวอย่าง :

DATE _____	
TIME	ACTIVITIES
5.00 a.m.	_____
6.00 a.m.	_____
7.00 a.m.	_____
8.00 a.m.	_____
9.00 a.m.	_____
10.00 —	_____
11.00 —	_____
12.00 —	_____
1.00 p.m.	_____
2.00 p.m.	_____
3.00 p.m.	_____
4.00 —	_____
5.00 —	_____
6.00 —	_____
7.00 —	_____
8.00 —	_____
9.00 —	_____

3. การเขียนรายงานจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

Are you a good interviewer?

Imagine you are going to interview one of these famous people.

Donna Summer, singer

Christopher Reeve, actor

Tracy Austin, tennis player

Prince Charles

You have to prepare a list of questions for the interview. For example, do you want to know how old the person is, or what time he gets up, or what his hobbies are? Or do you want to know if he can ride a horse or sing or play the piano?

You only have five minutes for the interview, so choose ten questions you want to ask.

Write your questions below.

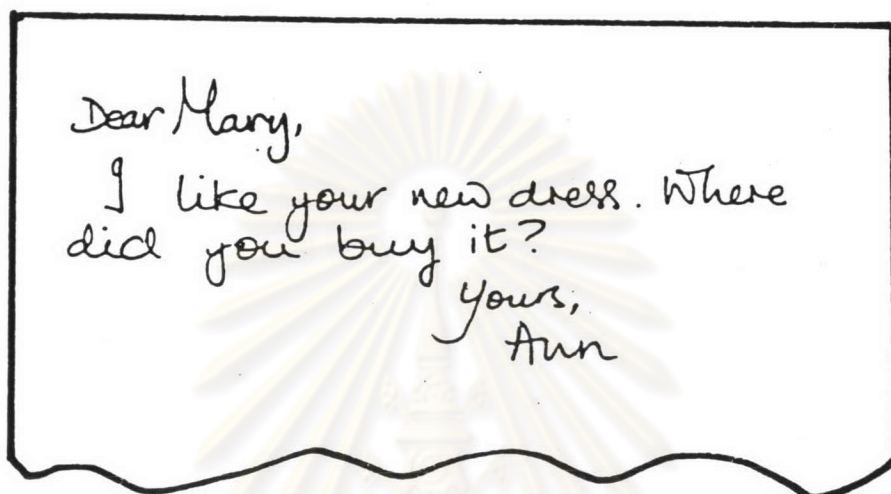
NAME OF FAMOUS PERSON: _____

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____
- 9 _____
- 10 _____

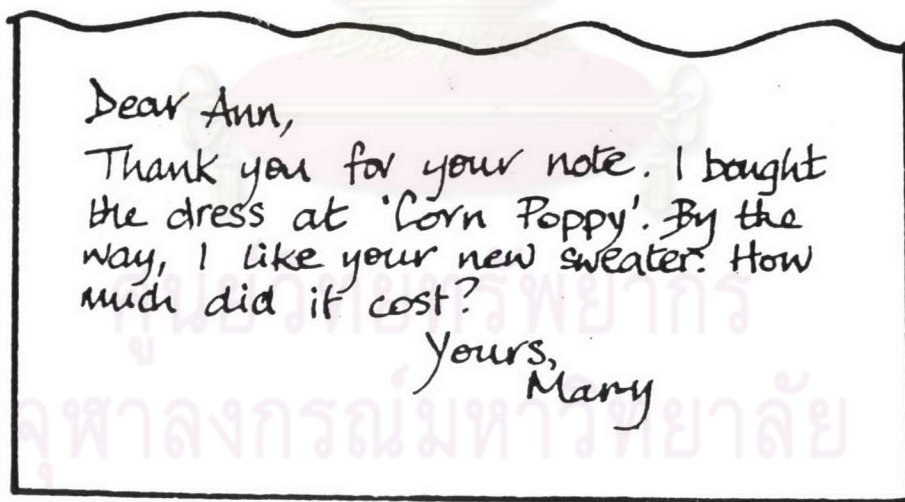
4. การเขียนข้อความสั้น ๆ ในรูปแบบต่าง ๆ

ตัวอย่าง :

ให้นักเรียนเขียนข้อความถึงเพื่อนในชั้นของนักเรียน

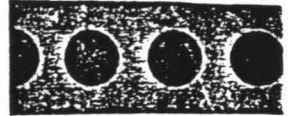
จากข้อความดังกล่าวอาจเขียนตอบได้ดังนี้

(Donn Byrne 1982 : 48-49)

5. การเขียนเรียงความแบบชี้แนะ

POP MUSIC PAGE

Amy Chang, 12,
from San Francisco

*"My favorite group is
Blondie. They're
American. I think all
their records are good.
I have three LPs and six
singles by Blondie."*

Joe Farrell, 13,
from London

*"My favourite singer is
Stevie Wonder. He's
American. He's got a
very good voice. I've got
two LPs by Stevie
Wonder."*

Now find a picture of a pop group or a picture of a pop singer. Stick it in your DICE BOOK and write a few sentences about the singer or the group.

Stick the picture
of the pop group or
the pop singer here.

จากกิจกรรมที่กล่าวนี้ ผู้วิจัยคิดว่าเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาที่ต้องการฝึกทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่สำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงแล้วอาจตั้งสถานการณ์ให้ยากขึ้นซึ่งจะต้องใช้ความรู้ทางด้านคำศัพท์ และโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ซับซ้อนตามความเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนให้มากขึ้น ดังจะดูได้จากรายละเอียดของกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษในภาคผนวกหน้า 104 - 175

การวัดและประเมินผลทักษะการเขียน

การวัดและประเมินผลทักษะการเขียนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารนี้ได้เปลี่ยนจากเดิมซึ่งเคยวัดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ (Discrete point test) มาเป็นการวัดทักษะรวมไม่แยกวัดทีละส่วน (Global language test) เพราะเป็นการวัดความสามารถของนักเรียนในการติดต่อสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยนักเรียนต้องสามารถผลิตหรือเข้าใจข้อความเพื่อสื่อความหมายในสถานการณ์นั้น ๆ คิวย (สุเบคา ปาทาน 2529 : 17)

วาสนา โกวิทยา (2525 : 212-214) ได้กล่าวถึงประเด็นที่จะพิจารณาเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลทักษะการเขียน 3 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ

1. การวัดเฉพาะทักษะการเขียนอย่างเดียว หรือ การวัดทักษะการเขียนสัมพันธ์กับทักษะอื่น ๆ เช่น ฟัง-เขียน อ่าน-เขียน พูด-เขียน เป็นต้น นักเรียนอาจเขียนตามคำบอกสรุปเรื่องจากที่อ่าน หรืออ่านเรื่องที่เขียนให้ผู้อื่นฟัง
2. วัดจุดย่อย หรือ วัดรวมสรุป วัดจุดย่อยของทักษะการเขียนเช่น เขียนเครื่องหมายวรรคตอน การเรียงคำในประโยค การสะกดคำ เป็นต้น ส่วนการวัดรวมสรุป เช่น เขียนตอบคำถาม เขียนรายงาน เขียนข้อความสั้น ๆ เขียนกรอกแบบฟอร์ม เขียนตีความจากตาราง แผนภูมิ กราฟ เป็นต้น
3. การวัดทักษะการเขียนโดยตรง หรือ วัดทางอ้อม การวัดที่มีความตรง คือ การให้นักเรียนลงมือเขียนจริง ส่วนวัดทางอ้อมคือ การระลึกได้ เช่น วัดความสามารถของนักเรียนที่จะบอกได้ว่าในข้อความที่กำหนดให้ประโยคใดไม่ควรอยู่ในข้อความนี้

จากความคิดเห็นนี้สอดคล้องกับความคิดของ แครอล (Carrol 1980 : 50) ที่ว่าในการทดสอบความสามารถในด้านการเขียนเพื่อการสื่อสารนั้นอาจเป็นการเขียนเรียงความ เขียนบรรยายเหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ เนื้อหาควรเกิดขึ้นในชีวิตจริง เช่น การเขียนรายงาน

เขียนข้อความหรือเขียนจดหมายถึงเพื่อน เป็นต้น

การตรวจให้คะแนน วาสนา โกวิทยา (2525 : 214) ได้กล่าวถึงวิธีการตรวจให้คะแนนความสามารถในการสื่อความหมายซึ่งแสดงออกโดยการเขียนข้อความต่อเนื่องกันว่ามี 2 วิธีคือ

1. วิธีอาศัยความรู้สึก (Impression Method) การตรวจวิธีนี้ไม่เสียเวลามาก ถ้ามีผู้ตรวจหลายคน แต่ละคนอ่านและตัดสินโดยอาศัยความรู้สึกของตนแล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้ตรวจทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย ก็จะเป็นคะแนนของข้อเขียนนั้น ๆ
2. วิธีวิเคราะห์ข้อเขียน (Analytic Method) อาศัยผู้ตรวจเพียงคนเดียว โดยครูจะกำหนดเนื้อหาสาระที่จะให้คะแนนและน้ำหนักของคะแนนไว้ แล้วให้คะแนนข้อเขียนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ฮีตัน (Heaton 1975 : 136-149) ได้กล่าวถึงการให้คะแนนการเขียนว่าควรมี 5 อย่างคือ

1. ด้านไวยากรณ์ (Grammar)
2. ด้านคำศัพท์ (Vocabulary)
3. ด้านการสะกดคำและการใช้เครื่องหมายวรรคตอน (Mechanics)
4. ด้านลีลาและการเขียนถ่ายทอดความรู้สึกอย่างไพเราะ (Fluency)
5. ด้านเนื้อหาที่สัมพันธ์กับการเขียนถ่ายทอด (Relevance)

ตามความคิดเห็นของผู้วิจัยแล้ว ผู้วิจัยคิดว่าครูโดยทั่วไปน่าจะได้นำวิธีการตรวจแบบวิเคราะห์ข้อเขียน (Analytic Method) ไปใช้ตรวจข้อเขียนของนักเรียนทั้งนี้เพราะครูเป็นผู้ตรวจเพียงคนเดียว จึงทำให้ผลการตรวจแบบ Analytic Method มีความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้มากกว่าผลการตรวจแบบ Impression Method (วาสนา โกวิทยา 2525 : 215) โดยครูจะกำหนดเนื้อหาสาระที่จะให้คะแนนและน้ำหนักของคะแนนเพื่อเป็นเกณฑ์ในการประเมินงานเขียนของนักเรียน

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะการเขียนภาษาอังกฤษพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีความสามารถทางด้าน การเขียนเท่าที่ควร ดังที่ สุนันทา สุภนิต (Sunanta Supanil 1971 : 44) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับวิธีสอนแต่งความภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย พบว่า ผลการเขียนของนักเรียนพบข้อผิดพลาดมากมายทั้งด้านการใช้ศัพท์ โครงสร้าง ไวยากรณ์

และตัวสะกด ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากนักเรียนขาดแนวทางในการปรับปรุงการเขียนและขาดการฝึกทักษะทางด้านภาษาเช่น ศัพท์ ตัวสะกด และโครงสร้าง ไวยากรณ์ นักเรียนมักจะเขียนประโยคต่าง ๆ โดยการแปลจากส่วนในภาษาไทย กุสุมา มานะสุนทร (2529) ได้ทำการวิจัยพบว่านักเรียนมีปัญหาในเรื่องการใช้คำและโครงสร้างของประโยคที่เหมาะสมกับความหมายที่ต้องการเขียน เพื่อให้ได้ข้อความที่กระทัดรัดชัดเจน นอกจากนี้ อุไร แฉล้ม (2522) วิไล ชิวเจริญกุล (2523) กัญญา ภิระโพธิ์(2526) และคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน (2528 : 235) ได้ทำการวิจัยและได้ผลการวิจัยสอดคล้องกันว่า นักเรียนไทยส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านการพัฒนาทักษะการเขียนและความสามารถทางด้านภาษาเขียนอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าความสามารถทางด้านทักษะอื่น ๆ ดังนั้นได้มีผู้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนให้ดีขึ้นโดยให้นักเรียนเขียนเป็นกลุ่มพบว่า นักเรียนมีความพอใจกับการเรียนทักษะการเขียนเป็นกลุ่ม แม้ว่านักเรียนจะไม่ชอบทักษะการเขียนแต่เมื่อฝึกเขียนโดยวิธีเรียนเป็นกลุ่ม นักเรียนพอใจและสามารถเขียนได้ดีขึ้น (สินีนาด สัตยมาศ 2528 : 61) นอกจากนี้ยังมีผู้นำกิจกรรมมาใช้ประกอบการสอน เคลลี (Kelly 1984 : 80-94) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนเขียน โดยแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ พบว่า นักเรียนมีความมั่นใจในตนเองและมีความกระตือรือร้นสูงมาก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีธรรมดา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี วิริยะวิจิตร (1978 : 39-41) ที่ได้ทำการทดลองสอนเขียนโดยใช้กิจกรรมการสอนเขียนแบบผสมผสาน โดยนำทักษะการฟัง การพูด และการอ่านมาบูรณาการเข้าด้วยกันพบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเขียนมากกว่าแต่ก่อนและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างหมู่นักศึกษาในขณะที่มีกิจกรรมการเขียน งานวิจัยเหล่านี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของ พัชรี ชินธรรมมิตร (2526 : 61) ที่ว่าการนำกิจกรรมกลุ่มเข้าไปใช้ในห้องเรียนจะทำให้การสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนประสบผลสำเร็จได้กล่าวคือ ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีแรงจูงใจในการเรียน เพราะความสนุกสนานที่ได้จากภายในกลุ่มและภายในชั้นเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่ฝึกเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนทั้งในด้านชีวิตประจำวันและประสบการณ์ที่ผู้เรียนมีมา กิจกรรมจะทำให้ผู้เรียนได้ใกล้ชิดสนิทสนมกันเองด้วย โดย "กล้า" ที่จะพูดคุย ชักถาม โต้แย้งกันเอง ซึ่งผู้เรียนที่แม้แต่ขี้อายหรือกล้าน้อยที่สุด ก็จะค่อยพัฒนาเปิดเผยตัวเองออกมา ด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลินกับกิจกรรม

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ในการสอนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงให้เป็นเด็กที่ประสบความสำเร็จ และสร้างประโยชน์ให้แก่คนในสังคมได้อย่างเต็มที่ก็นับว่าไม่่ง่ายนัก หากครูไม่เข้าใจธรรมชาติและลักษณะของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงคือพอ ดังนั้นเราจึงควรทำความรู้จักกับเด็กเหล่านี้เสียก่อนเพื่อที่จะได้ช่วยให้เด็กเหล่านี้ได้ศึกษาเต็มที่ตามขอบเขตความสามารถที่เขามีอยู่ นักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หรือ เด็กที่มีสติปัญญาสูง หรือ เด็กฉลาด ต่าง ๆ กันดังนี้

เฟลจเลอร์ และ บิช (Fleigler and Bish อ้างถึงใน ควงเดือน อ่อนน่วม 2529 : 8) ได้อธิบายความหมายของเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง หรือเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงว่าเป็นเด็กที่มีอยู่ในระดับ 15-20% แรกของจำนวนนักเรียนหรือเด็กที่มีความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาเฉพาะต่าง ๆ เช่นคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เครื่องจักรกล ภาษา ศิลปะ และดนตรี

อานวย เลิศชยันตรี (2527 : 4) ได้กล่าวถึงความแตกต่างด้านสติปัญญาของนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน โดยกำหนดในรูปของเปอร์เซ็นต์ไควต์ดังนี้

85 - 99	เรียนดีที่สุด
70 - 84	เรียนดี
50 - 69	เรียนปานกลางแต่ค่อนข้างดี
30 - 49	เรียนปานกลางแต่ค่อนข้างอ่อน
15 - 29	เรียนอ่อน
ต่ำกว่า 15	เรียนอ่อนที่สุด

จากเกณฑ์ดังกล่าวจะพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอยู่ในช่วงตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไควต์ที่ 70 ขึ้นไป

ประคอง สุทธสาร (2529 : 3) ได้ให้คำจำกัดความของเด็กที่มีสติปัญญาสูงว่าเป็นเด็กที่มีระดับสติปัญญาประมาณ 120-160 บางคนอาจเก่งเพียงอย่างเดียว ส่วนบางคนอาจเก่งหลาย ๆ ด้านพร้อมกัน

นอกจากนี้ ประคินันท์ อุปรมัย (2527 : 100) กล่าวว่า เด็กที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดมักมีความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ สูง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จะเรียนรู้ได้เร็ว ทำงานเร็ว และมีผลการเรียนอยู่ในระดับดี ครูจึงควรจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับความฉลาด หรือ

ความสามารถของเขา

ลักษณะของเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

สุลักษณ์ เทียนสุวรรณ (2528 : 100-101) กล่าวว่าเด็กฉลาดจะมีคุณสมบัติหรือความสามารถทางสติปัญญาบางประการที่เบี่ยงเบนไปจากเด็กปกติดังนี้

1. สามารถเรียนรู้และเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายและรวดเร็ว
2. มีความสามารถในการใช้สามัญสำนึก และความสามารถในการนำความรู้ไปใช้

ในสถานการณ์จริงได้

3. ใช้ความคิดละเอียดถี่ถ้วน รอบคอบ สุขุม คิดอย่างรอบคอบ คิดอย่างมีเหตุผล
4. ผลการเรียนมีความก้าวหน้าสูงกว่าคนอื่น ๆ ในชั้นเรียนอย่างชัดเจนโดยสม่ำเสมอ
5. มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการต่าง ๆ สูง
6. มีประสิทธิภาพในการทำงานที่ได้รับมอบหมายสูง จนเป็นที่ไว้วางใจได้โดย

สม่ำเสมอ

7. มีความสนใจและพอใจที่จะทำงานเพิ่มมากขึ้นกว่านักเรียนคนอื่น ๆ

คอฟ และ คีฮาน (Kough and Dehaan 1955) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กฉลาดนั้นอาจสังเกตได้จากลักษณะต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ

1. มีความสามารถในการเรียนได้โดยรวดเร็วกว่าเด็กปกติ
2. มีความสามารถทางสมองสูงสามารถทำงานที่ต้องใช้สมองได้เป็นพิเศษ
3. สามารถนำความรู้ที่ได้เล่าเรียนมาใช้ประโยชน์ได้ มีสามัญสำนึกดีกว่าเด็กทั่วไป

ประคอง สุทธสาร (2529 : 3-4) ได้กล่าวถึงการแสดงออกของเด็กฉลาดดังนี้

1. เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้รวดเร็ว
2. มีความสามารถใช้สามัญสำนึก และสามารถค้นแปลงความรู้ไปใช้ในชีวิจริงได้
3. มีเหตุผลชอบซักถาม ช่างสังเกต
4. จดจำสิ่งที่เคยพบเห็นได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำ โดยไม่ต้องใช้ความพยายามมากนัก
5. มีความรู้กว้างขวาง
6. มีความสามารถในการใช้ภาษาสูง
7. มีความกระตือรือร้นและชอบทำงานที่ท้าทายความสามารถ

สันทนา สุธาคารัตน์ (2527 : 9) กล่าวว่า เด็กเก่งจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. รู้ศัพท์มากและนำมาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
2. รู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ มาก และสรุปเป็นกฎเกณฑ์ได้เมื่อเห็นตัวอย่างมาก ๆ
3. เข้าใจปัญหาและพยายามหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง
4. เข้าใจเรื่องต่าง ๆ ได้เร็ว มีความจำดี
5. สามารถเรียนได้นานโดยไม่เบื่อ
6. มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม

จากข้อความเหล่านี้สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้นจะมีระดับสติปัญญาที่สูงกว่าเด็กวัยเดียวกัน และมีความสามารถทางวิชาการหรือมีความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาเฉพาะต่าง ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ เป็นต้น เด็กเหล่านี้จะมีความสามารถทั่วไปและความสนใจในสิ่งต่าง ๆ มากกว่าเด็กปกติ มีความรับผิดชอบ และมีผลการเรียนดีกว่าเด็กวัยเดียวกัน ซึ่งลักษณะนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ริชมอนต์ (Richmond 1959 : 959) ที่ได้ทำการศึกษเปรียบเทียบลักษณะของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงยังมีลักษณะเด่นในด้านความขยันหมั่นเพียร ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตัวเอง ความมั่นคง และความมุ่งหวังที่แท้จริง นอกจากนี้ อรวรรณ วีระกะลัส (2523 : 82) ได้ทำการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนคือ รายได้ของครอบครัว และ การศึกษาของบิดามารดา

โครงการและกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

เนื่องจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเป็นบุคคลที่ต่างจากเด็กปกติ ดังนั้นเราจึงควรจัดการศึกษาพิเศษให้เขาเหล่านั้นได้มีโอกาสเรียนรู้ และพัฒนาด้านที่เขามีความถนัดเป็นพิเศษให้มากยิ่งขึ้น ในการพัฒนาและส่งเสริมการศึกษานี้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (2524 : 1-3) ได้กล่าวถึงโครงการเรียนสำหรับเด็กฉลาดในระดับประถมศึกษา ดังนี้

1. โครงการเพิ่มพูนความรู้ในชั้นเรียน (Classroom Enrichment) เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อให้เด็กฉลาดได้เรียนรู้และมีกิจกรรมใหม่ ๆ อย่างกว้างขวางและลึกซึ้งกว่าเด็กปกติใน

ชั้นเดียวกัน เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาสมรรถภาพทางสมองอย่างเต็มที่ การเพิ่มพูนในชั้นเรียน แบ่งเป็น 2 ชนิดคือ

- 1.1 การเพิ่มพูนในทางลึก (Enrichment in Depth) ซึ่งเป็นวิธีการจัดให้เด็กฉลาดได้เรียนเนื้อหาวิชาที่ลึกซึ้งกว่าเด็กธรรมดาในชั้นเดียวกัน
- 1.2 การเพิ่มพูนความรู้ในทางกว้าง (Enrichment in Breadth) เป็นวิธีการจัดให้เด็กฉลาดได้เรียนวิชาต่าง ๆ เป็นจำนวนมากกว่าเด็กอื่น ๆ
2. โครงการเร่งการเรียน (Acceleration Program) เป็นโครงการที่จัดให้เด็กฉลาดได้เรียนเนื้อหาวิชาในหลักสูตรด้วยอัตราที่เร็วกว่าเด็กอื่น ๆ
3. การจัดโครงการแบบมีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแก่ครูประจำชั้น (Consultant with Regular Classroom Teacher)
4. การจัดให้มีครูเคลื่อนสอน (Itinerant Teacher) โรงเรียนจะเชิญผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ มาสอนเด็กฉลาดในโรงเรียนตามเวลาที่กำหนด
5. การจัดให้เด็กฉลาดเรียนแยกกับเด็กอื่นบางวิชาและบางเวลา (Partial Segregation or Modified Special Class)
6. การจัดชั้นพิเศษ (Special Class) เป็นการจัดให้เด็กฉลาดที่มีความสนใจคล้าย ๆ กันและมีความสามารถพอ ๆ กันได้เรียนร่วมกันเป็นพิเศษ โดยแยกออกจากชั้นธรรมดา
7. การจัดโรงเรียนพิเศษสำหรับเด็กฉลาด (Special Schools for Gifted Children) เป็นโรงเรียนที่รับเฉพาะเด็กฉลาดเท่านั้น

สุลักษณ์ เทียนสุวรรณ (2528 : 106) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมพิเศษที่ตอบสนองความต้องการของเด็กที่มีสติปัญญาสูงดังนี้

1. จัดเด็กเข้าเรียนก่อนถึงวัยเรียน (early entrance)
2. ให้ข้ามชั้นเรียน (double grade promotion)
3. จัดชั้นเรียนพิเศษ (advanced class)
4. จัดสอนพิเศษ (tutoring)
5. จัดเสริมเนื้อหาวิชา (advanced subject matter)
6. จัดชั้นเรียนพิเศษเพิ่มเติม (extra class for extra credit)
7. จัดชั้นพิเศษเรียนภาคฤดูร้อน (special summer class)

8. หลักสูตรพิเศษระยะสั้น (mini course)

9. จัดเข้าชั้นพิเศษ (honor class)

สำหรับการจัดโครงการสำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงที่ผู้วิจัยจัดชั้นนี้เป็นกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยผู้วิจัยจัดชั้นเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ของเด็กให้กว้างขวางลึกซึ้งกว่าการเรียนอย่างปกติในชั้นเรียน และยังเป็นการพัฒนาความสามารถของเด็กเหล่านี้ให้เป็นที่ไปตามความสามารถของแต่ละคนด้วย ตามความคิดเห็นของผู้วิจัยแล้วคิดว่า การจัดโครงการสำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนี้ สามารถจัดได้ทุกทักษะ ไม่ว่าจะเป็นทักษะการฟัง การพูด การอ่าน หรือการเขียน แต่ในที่นี้ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางการจัดโครงการเสริมทักษะการเขียน ซึ่งผู้วิจัยจัดชั้นโดยการคัดเลือกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้จำนวน 32 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่ผู้วิจัยคิดว่าเหมาะสมสำหรับการฝึกกิจกรรมเสริมทักษะการเขียน ต่อจากนั้นผู้วิจัยจะจัดเตรียมเนื้อหากิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มนี้ โดยเน้นด้านการร่วมกิจกรรม มีการฝึกเขียนเป็นกลุ่ม การฝึกเขียนเป็นรายบุคคลในรูปแบบต่าง ๆ กัน ซึ่งล้วนแต่เป็นกิจกรรมที่จะให้นักเรียนได้ฝึกพัฒนาทักษะการเขียนทั้งสิ้น มีการประเมินความสามารถทางการเขียนหลังจากเสร็จสิ้นการทำกิจกรรมแล้ว เพื่อพัฒนาการทางภาษาของนักเรียนแต่ละคน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษตลอดจนการศึกษาความหมาย ลักษณะ และการจัดโครงการสำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น จะพบว่า การจัดกิจกรรมเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับการเรียนการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) เพราะกิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนสนุกสนานและเฝ้าความสนใจได้เป็นอย่างดี การทำกิจกรรมจะส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และช่วยให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้คล่องแคล่วด้วย ดังนั้นในการฝึกทักษะการเขียนซึ่งเป็นทักษะที่ยาก หากได้นำเอากิจกรรมมาช่วยในการฝึกก็จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงได้เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ก็จะเป็นการส่งเสริมให้การศึกษาอย่างเต็มที่แก่ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และเท่ากับเป็นการเตรียมกำลังคนที่มีประสิทธิภาพสูงให้มีปริมาณมากขึ้นกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน ดังที่ จารูวี สุขบรรทัด (2524 : 66) ได้กล่าวว่า เด็กที่มีสติปัญญาและความสามารถดีเลิศต้องการโครงการและบริการทางการศึกษาที่แตกต่างจาก

โครงการที่จัดในโรงเรียนธรรมดา เพื่อสนับสนุนความสามารถของเขาให้ดีเด่นเพื่อประโยชน์แก่ตัวเองและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา อุ่นแจ่ม (2529 : บทคัดย่อ) ที่พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงส่วนใหญ่มีความรู้สึกภูมิใจ ตีใจ และอยากเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะที่จัดให้ และชอบเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ ที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน นักเรียนส่วนมากต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะต่าง ๆ ต่อไป อันจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ และความสามารถให้กับนักเรียนดังกล่าวนี้ได้พัฒนาความสามารถของแต่ละคนยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย